

2020/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı
25 Eylül 2020 Cuma – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

Uyarı : Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerekiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.

Sorular

Soru 1: Elektrik trafları üreten Abc A.Ş, Tunus' da kullanılmak üzere, ilgili ülkede faaliyet gösteren bir firmaya trafo satışı yapmıştır. Söz konusu satışa istinaden trafo faaliyete geçmiş ancak satılan elektrik trasosunda bir süre sonra teknik arıza söz konusu olmuştur. Yürüttülen arıza tespit çalışması neticesinde, arızanın garanti kapsamında olduğu Abc A.Ş'nın teknik ekipleri tarafından tespit edilmiş ve ilgili husus firmaya rapor edilmiştir. Trafoya ilişkin parçalar Tunus'a gönderilmek üzere İstanbul Halkalı Gümrük Müdürlüğü'ne getirilmiş ve firma temsilcileri söz konusu ihracatın bedelsiz ihracat kapsamında yapılması gerektiğini beyan etmişlerdir.

a- Gümrük Yönetmeliğinde yer alan tanım uyarınca Bedelsiz ihracatı tanımlayınız? **(5 Puan)**
Bedelsiz ihracat yapılabilecek olan malları Bedelsiz İhracata İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat 2008/12) kapsamında sayınız. **(10 Puan)**

b- Tunus'a gönderilen ve garanti kapsamında arızası olan Elektrik Trafosu parçalarına yönelik yapılacak olan ihracatın bedelsiz ihracat kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceğini Bedelsiz İhracata İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat 2008/12) kapsamında açıklayınız. **(10 Puan)**

Soru 2: Serbest Dolaşımındaki Eşyanın Statüsünü Kaybetmesi hallerini Gümrük Kanunun 78. madde hükmü uyarınca sayınız. **(10 Puan)**

Soru 3: Transit Rejimine tabi olan eşyaların taşınması için kullanılacak olan belgeleri Gümrük Yönetmeliğinin 213. maddesinde yapılan düzenleme kapsamında sayınız. **(15 Puan)**

Soru 4: Gümrük antrepo rejimi uygulaması kapsamında Gümrük Yönetmeliğinin 331 ve 332. maddelerinde düzenlenmiş olan "Antrepoya Konulabilecek Eşya" ve "İzinle Antrepoya Konulacak Eşya"ların neler olduğunu sayınız. **(20 Puan)**

Soru 5: 5607 Sayılı Kaçakçılık Kanunun 13. maddesinde düzenlenen "Müsadere" ile aynı kanunun 16. maddesinde düzenlenen "Tasfiyeyi" söz konusu kanun hükümlerine yer vererek açıklayınız. **(20 Puan)**

Soru 6: 3218 sayılı Serbest Bölge Kanunu uyarınca düzenlenen Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğinin 30. maddesinde yer alan "İhraç Edilen Mallar" düzenlemesini ilgili mevzuat kapsamında açıklayınız. **(10 Puan)**

2020/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı

25 Eylül 2020 Cuma – 18.00 - 20.00

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1) Gümruk mevzuatı uyarınca **Bedelsiz İhracat**, 22/12/1995 tarihli ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararının 3 üncü maddesinin (e) bendine istinaden, karşılığında yurt dışından bir ödeme yapılmaksızın yurt dışına mal çıkartılması olarak tanımlanmıştır.

Cevap 1.a) Bedeliz olarak ihraç edilebilecek olan mallar Bedelsiz İhracata İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat 2008/12)'de düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme uyarınca bedelsiz olarak ihraç edilebilecek olan mallar;

a) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından götürülen veya gönderilen hediyeler, miktarı ticari teamüllere uygun numuneler ile reklam ve tanıtım malları, yeniden kullanıma veya geri dönüşüme konu ithal edilmiş mal ve ambalaj malzemeleri,

b) Daha önce usulüne uygun olarak ihraç edilmiş malların bedelsiz gönderilmesi ticari örf ve adetlere uygun parçaları, fireleri ile garantili olarak ihraç edilen malların garanti süresi içinde yenilenmesi gereken parçaları,

c) Yabancı misyon mensuplarının, Türkiye'de çalışan yabancıların, yurt dışına hane nakli suretiyle gidecek Türk vatandaşlarının, daimi veya geçici görevle yurt dışına giden kamu görevlilerinin, bu durumlarının ilgili mercilere belgelenmesi şartıyla, beraberlerinde götürecekleri, gönderecekleri veya adlarına gönderilecek mal ve taşılarda,

c) Yurt dışında yerleşik tüzel kişiler, yabancı turistler ve yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarının beraberlerinde götürecekleri, gönderecekleri veya adlarına gönderilecek mal ve taşılarda,

d) Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ve üniversitelerin; görevleri veya anlaşmalar gereği gönderecekleri mal ve taşılarda,

e) Savaş, deprem, sel, salgın hastalık, kıtlık ve benzeri afet durumlarında; kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, üniversiteler, Kızılay ile kamu yararına çalışan dernek ve vakıfların gönderecekleri insanı yardım malzemeleri. Bedelsiz olarak ihraç edilebilir.

Cevap 1.b)

Abc A.Ş' nin Tunus'a yapmış olduğu trafo satışı sonucuna, oluşan arızanın teknik arızanın garanti kapsamında olduğu Abc A.Ş'nin teknik ekipleri tarafından tespit edilmiş ve ilgili husus firmaya rapor edilmiştir. Söz konusu tebliğin 2.b maddesinde söz konusu ürünlerine garanti kapsamında garanti olarak ihraç edilen malların garanti süresi içinde yenilenmesi gereken parçaların bedelsiz ihracat kapsamında değerlendirilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Firmanın teknik ekipleri

tarafından söz konusu hususların garanti kapsamında olduğunun tespiti nedeniyle ilgili olayda, garanti kapsamında bir değişim olması nedeniyle söz konusu ihracat bedelsiz olarak yapılacaktır.

Bedelsiz İhracata İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat 2008/12) düzenlemesi uyarınca garanti kapsamında bedelsiz olarak ihraç edilmesi planlanmış olan parçaların bedelinin 250.000 \$ altında olması durumunda söz konusu ihracat için gümrük idaresine, 250.000 \$ üzerinde olması halinde ise ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine başvurması gerekmektedir.

Cevap 2)

Serbest dolaşımda bulunan eşyanın, söz konusu statüsünü kaybedeceği haller 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 78. maddesinde düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme uyarınca aşağıda sayılan hallerin bulunması,

a) Serbest dolaşma giriş beyannamesinin iptal edilmesi,

b) Geri ödeme sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejimi çerçevesinde işledikten sonra ihraç edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,

c) Gümrük Kanunu'nun 213 üncü madde hükmü uyarınca, eşyanın kusurlu veya satış sözleşmesi hükümlerine uygun olmaması nedeniyle, gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,

d) Gümrük Kanunu'nun 214 üncü madde hükmü uyarınca, eşyanın ihracına, geri gönderilmesine veya gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanım tabi tutulması nedeniyle gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması, halinde eşya serbest dolaşım statüsünü kaybedecektir.

Cevap 3)

Transit rejimi, ithalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan serbest dolaşma girmemiş ve ihracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış eşyanın gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir noktadan diğerine taşınmasında uygulanır.

Transit rejimi kapsamında transit beyanı olarak kullanılacak olan belgeler ise Gümrük Yönetmeliğinin 213. maddesinde düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme kapsamında nakliyenin çeşidine bağlı olarak farklı belgeler transit beyan olarak kullanılabilmektedir.

Söz konusu düzenleme kapsamında;

a) Ortak ve ulusal transit rejimi hükümleri çerçevesinde transit refakat belgesi,

b) TIR Sözleşmesi kapsamında kullanılan bir TIR Karnesi,

- c) Geçici İthalat Sözleşmesi kapsamında kullanılan bir ATA Karnesi,
- ç) Kuvvetlerin Statüsü Hakkında Kuzey Atlantik Anlaşmasına Taraf Devletler Arasındaki Sözleşme ile öngörülen Form 302,
- d) Demiryolu ile taşimalara ilişkin basitleştirilmiş usulde CIM taşıma belgesi,
- e) Denizyolu ve havayolu ile taşimalara ilişkin basitleştirilmiş usulde manifesto,
- f) Ulusal transit rejiminde, 220 nci maddenin birinci fikrasi çerçevesinde Ek-22'de yer alan sözlü beyan formu, kullanılır.

Cevap 4)

Gümrük antrepo rejimi, gümrük işlemleri yapılrken eşyanın gözetime tabi olduğu, ayniyet ve kalite şartlarını muhafaza etme amacı da olan ve ithal edilen eşyaya ait uygulanacak olan gümrük işlemleri esnasında eşyanın bekletildiği geçişçi depolama alanları dahil antrepo sayılmaktadır.

Söz konusu antrepo rejimi uygulamasında uygulama kapsamında antrepoya konulabilecek olan eşya ile eşyanın tehlike arz etmesi, diğer eşyalara zarar verme ihtimalinin olması, eşyanın özelliği sebebiyle, nitelikli depolama araçlarına ihtiyaç duyması gibi sebeplerden dolayı özel izin prosedürü olan eşyalar bulunmaktadır.

Söz konusu soruda yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda, Gümrük Yönetmeliği hükümleri uyarınca "Antrepoya Konulabilecek Eşya" ve "İzinle Antrepoya Konulacak Eşya"nın neler olduğunu sayılması yeterli kabul edilerek puanlanmıştır.

Cevap a)

Antrepoya konulabilecek olan eşyalar hakkındaki düzenleme Gümrük Yönetmeliğinin 330. maddesinde yapılmıştır. Söz konusu madde uyarınca Gümrük antrepolarına;

- a) Serbest dolaşma girmemiş eşya, ithalat vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmadan,
- b) Gümrük antreposuna konulması halinde ihracata bağlı önlemlerden yararlanabilen serbest dolaşımda bulunan eşya, konulabilir.

Söz konusu düzenleme kapsamında satıcı veya göndericisi belli, alıcısı emre olan eşya, antrepo işleticilerinin sorumluluğu altında genel antrepolara konulabilir. Bu şekilde genel antrepoya

konulan eşyanın, alıcısının belirlenmesinden sonra tamamen veya kısmen gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına izin verilir.

Ayrıca aşağıda belirtilen ve EK-62'de (Özel Düzenek Ve Yapı Gerektiren Eşya Listesi) yer alan eşyanın, niteliklerine ve yapılacak faaliyetin özelliklerine uygun özel düzenek ve yapılara sahip genel veya özel antrepolara konulması zorunludur.

- a) Parlayıcı, patlayıcı, yanıcı ve yanmayı artırıcı eşya,
- b) Korunmaları, soğuk hava depolarında olduğu gibi özel tertibat gerektiren eşya.

Cevap b)

İzinle Antrepoya Konulacak Eşyalarındaki düzenleme Gümrük Yönetmeliğinin 331. maddesinde yapılmıştır. Söz konusu düzenleme kapsamında izinle antrepoya konulabilecek olan eşyalar aşağıdaki gibidir;

- a) Türkiye'ye girmesi veya Türkiye'den transit geçirilmesi yasak olan yabancı ülke eşyası,
- b) Gerek üzerlerinde, gerek iç veya dış ambalajlarında üretildiği ülkeden başka bir ülke ürünü olduğu izlenimini veren isim ve simgeler taşıyan eşya,
- c) İhracatta kullanılacak olanlar hariç, yerli mamul ve mahsullerimizde kullanılmak üzere ve bunların yabancı menşeli olduğunu gösterecek veya bu izlenimi uyandıracak, üzerleri yabancı dille basılı veya yazılı her türlü boş zarf, şerit, etiket, damga ve benzeri eşya ile Türkiye'de düzenlenlenebilecek belgeleri yabancı ülkelerde düzenlenmiş gibi gösterebilecek yabancı firmalara ait üzerleri imzalı veya imzasız olsun proforma faturalar hariç boş faturalar,
- ç) Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatına göre marka, coğrafi işaret, endüstriyel tasarım hakları ile fikir ve sanat eserleri kanunu kapsamına giren haklarla ilgili olarak hak sahibinin yetkilerine tecavüz eder mahiyetteki eşya,
- d) Geçici depolama yerlerinde veya gümrük idaresince izin verilen yerlerde kanuni süresini doldurduğu için tasfiyesi gereken veya sahipleri tarafından geçici depolama yerlerinde gümrüğe terk edilen veya geçici depolama yerlerinde yapılan yoklamalar sonunda fazla çıkan eşya.

Cevap 5)

İlgili soruda 5607 Sayılı Kaçakçılık Kanunun 13. maddesinde düzenlenen “Müsadere” ile aynı kanunun 16. maddesinde düzenlenen “Tasfiye” nin açıklanması istenmiştir.

Cevap a) Müsadere

5607 sayılı kanun kapsamında tanımlanan suçlarla ilgili olarak 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda eşya ve kazanç müsaderesine ilişkin hükümler uygulanmaktadır. Müsadere(El koyma) ile ilgili düzenleme söz konusu kanunun 13. Maddesinde düzenlenmiştir. İlgili düzenleme kapsamında müsadere, işlenen suçla ilgili olan eşya ve /veya kazançların devlete aktarılması olarak tanımlanır. Kaçakçılık Kanununda yer alan düzenleme uyarınca, söz konusu kanunda düzenlenen suçlarla ilgili olarak el konulacak eşya ve kazanç müsaderesine ilişkin hükümler uygulanır.

Kaçak eşyanın taşınmasında bilerek kullanılan veya teşebbüs edilen her türlü aracın müsadere edilebilmesi için ise aşağıdaki koşullardan birinin gerçekleşmesi gerekmektedir.

- a) Kaçak eşyanın, suçun işlenmesini kolaylaşdıracak veya fiilin ortaya çıkmasını engelleyecek şekilde özel olarak hazırlanmış gizli tertibat içerisinde saklanmış veya taşınmış olması.
- b) Kaçak eşyanın, taşıma aracı yüküne göre miktar veya hacim bakımından tamamını veya ağırlıklı bölümünü oluşturma veya naklinin, bu aracın kullanılmasını gereklî kılması
- c) Taşıma aracındaki kaçak eşyanın, Türkiye'ye girmesi veya Türkiye'den çıkıştı yasak veya toplum veya çevre sağlığı açısından zararlı maddelerden olması.

Etkin pişmanlık nedeniyle fail hakkında cezaya hükmolenmemesi veya kamu davasının düşmesine karar verilmesi, sadece suç konusu eşya ile ilgili olarak müsadere hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

Müsadere (El Koyma) ile ilgili yapılması gereken işlemler ayrıca Genel Tebliğ (Kaçak Eşya ve Kaçak Eşya Naklinde Kullanılan Taşıtlara İlişkin İşlemler) düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme kapsamında;

Kaçakçılık suçunun konusunu oluşturmamasından dolayı, müsadere yaptırımının uygulanabileceği eşya ile bu kanunda tanımlanan suçların işlenmesinde kullanılan taşılara, 5237 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 123. maddesi uyarınca rızaen teslim edilmediği takdirde 5607 Sayılı kanun uyarınca kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli birimleri tarafından el konulur.

Kaçak eşya ve kaçak eşya naklinde kullanılan taşılara yönelik el koyma işlemi, yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırk sekiz saat

içinde açıklar; aksi hâlde elkoyma kendiliğinden kalkar. Bu durumda, başvurusu halinde eşya sahibine teslim edilir.

Elkoyma işleminin reddi halinde, hukuk birimlerince yedi gün içinde kararı veren merciye itiraz edilir. Kararına itiraz edilen hâkim, itirazı yerinde görürse kararını düzeltir, yerinde görmezse en çok üç gün içinde, itirazı incelemeye yetkili olan merciye gönderir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. İtiraz neticesinde elkoyma kararı verilmesi halinde, eşyaya tekrar el konulur.

Kanunda tanımlanan suçların işlenmesinde kullanılan kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen el koyma kararları, bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle icra olunur.

Cevap b) Tasfiye

Kaçakçılık Kanunu uyarınca suçların konusunu oluşturmaları nedeniyle müsadere edilen eşya sahibine iade edilmez ve söz ilgili kanunun 16. maddesi hükmü uyarınca tasfiye hükmü uygulanır. Söz konusu düzenleme kapsamında, kaçak akaryakıt haricindeki eşyalara, ilgili kanunun 16. maddesi kapsamındaki hükümler uygulanır.

Düzenleme kapsamında;

Kanunda tanımlanan suçların konusunu oluşturması dolayısıyla müsadere yaptrımının uygulanabileceği eşya, sahibine iade edilemez. Kaçak şüphesiyle el konulan kaçak akaryakıt hariç her türlü eşya hakkında, el koyma tarihinden itibaren altı ay, ancak eşyanın zarara uğraması veya değerinde esaslı ölçüde kayıp meydana gelme tehlikesinin varlığı veya muhafazasının ciddi külfet oluşturması halinde bir ay içinde, gerekli tespitler yaptırılarak soruşturma aşamasında hâkim, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından tasfiye kararı verilir. Bu süreler içinde karar verilmemesi halinde eşya derhal tasfiye edilir.

Söz konusu düzenleme kapsamında, tasfiye edilecek eşyadan tasfiye edilmeden önce numune alınması mümkün olan durumlarda numune alınır, numune alınması mümkün olmayan durumlarda eşyanın her türlü ayrıt edici özelliklerini tespit edilir.

Satılarak tasfiye edilen eşya veya taşılınan satış bedeli emanet hesabına alınır. Tasfiye edilen eşya veya taşılınan sahibine iadesine karar verilmesi halinde, satış bedeli Gümruk Kanununun 180 inci maddesi hükümleri çerçevesinde el koyma tarihinden iade tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hak sahibine ödenir.

Emanet hesabında bulunan tutarın hak sahibine yapılacak ödemeyi karşılamaması halinde aradaki fark, eşyanın imha edilmiş olması halinde ise imha edilen eşyanın bedeli, gümruk idaresince genel bütçenin ilgili tertibinden karşılanarak hak sahibine ödenir.

El konulan eşyanın iadesine karar verilmesi halinde, bu kararların uygulanmasında yürürlükte olan gümrük ve dış ticaret mevzuatı uyarınca işlem yapılır. Bu kanunun uygulamasında tasfiye, tasfiye idaresi tarafından Gümrük mevzuatı hükümlerine göre yapılır.

Söz konusu düzenleme kapsamında, Tasfiyelik hale gelen eşya;

- a) İhale yoluyla satış,
- b) Yeniden ihraç amaçlı satış,
- c) Perakende satış,
- ç) Kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklerde tahsis,
- d) Özel yolla,
- f) İmha, suretiyle tasfiye edilmesini sağlar.

Cevap 6)

Serbest Bölgeler bir ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerlerdir. Türkiye'nin farklı bölgelerine yayılmış 18 adet serbest bölge faaliyet göstermektedir.

Serbest Bölgeler ile yasal düzenleme 3218 sayılı Serbest Bölge Kanunu ile sağlanmıştır. Söz konusu kanun uyarınca çıkartılan Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği ile de bölgelerde yapılacak olan işlemlerin kapsamı ve detayları düzenlenmiştir.

Yeminli Mali Müşavir adaylarına sorulan 5. soru ihraç edilen mallar hakkında olup, söz konusu yönetmeliğin 30. maddesi Serbest Bölgelerden İhraç Edilen Mallarındaki dikkat edilmesi gereken hususları düzenlemektedir. Adaylardan verilen cevapta söz konusu düzenlemeye yer vererek konuyu açıklamaları istenmiştir.

Serbest bölgeden ihraç edilen mallarla ilgili olarak;

- Türkiye'den Bölgeye sevk edilen mallar, dış ticaret rejimine tabi tutulur ve bu rejime göre ihraç edilmiş sayılır. Bölge ile diğer ülkeler ve Serbest Bölgeler arasında dış ticaret rejimi uygulanmaz. Bölgeden yurtdışına mal gönderilmesi ve hizmet verilmesi serbesttir.

- Bölgeden yurtdışına ve Türkiye'ye daha ileri derecede işlem üzere mal gönderilebilir. Bir parti olarak toplam fatura bedeli 5.000 ABD Doları veya karşılığı Türk Lirasını geçmemek üzere Bölge Müdürlüğü veya Bölge Müdürlüğü onayı ile İşletici, B.K.İ. ya da Kullanıcı

tarafından Bölgeye getirilen Türkiye çıkışlı mallar, istege bağlı olarak ihracat işlemine tabi tutulmayabilir.

- Serbest Bölgeler, Avrupa Birliği'ne tam üyeliğin gerçekleşeceği tarihe kadar, gümrük rejimleri açısından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında, menşe hükümlerinin uygulanması bakımından ise Türkiye Gümrük Bölgesi sayılır.

- Bölgelerden çıkartılan mallara ilişkin menşe ve statü belgeleri Gümrük Mevzuatı ile uluslararası anlaşma hükümleri çerçevesinde, üyelik şartı aranmaksızın mevzuatın öngördüğü mercilerce düzenlenir ve onaylanır. Bu belgeler Serbest Bölge Gümrük İdarelerince vize edilir.